

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Wilg te Bilzen

Hoofdstructuur bao

	Pedagogisch geheel	
	Instellingsnummer	14985
	Instelling	Vrije Basisschool - De Wilg
directeur		Sandrine NACHTERGAELE
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
telefoon		089-49.12.48
fax		089-51.49.35
e-mail		school.schoonbeek@telenet.be
website/URL		http://www.schoolschoonbeek.be
	Bestuur van de instelling	965798 - Kath. Ond. Dek. Bilzen te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	Scholengemeenschap	118869 - KODB vzw te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
adres		Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/02/2011, 08/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	08/02/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/03/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Erik Kortleven
	Teamleden	Ann Schelfhout
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	6
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	6
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	8
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	10
5.7 Evaluatie	11
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
7.1 Wat doet de school goed?	14
7.2 Wat kan de school verbeteren?	14
7.3 Wat moet de school verbeteren?	14
8. ADVIES	15
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool De Wilg ligt landelijk in Schoonbeek, een deelgemeente van Bilzen. De laatste jaren ervaart ze een stijgend percentage van doelgroep leerlingen waardoor ze genoodzaakt is sterk in te zetten op zorg. Recent kwam er een nieuwe schoolleider.

Om na te gaan of de school beantwoordt aan de erkenningsvoorwaarden onderzocht de inspectie de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. De school kan voor Nederlands aantonen dat ze voor zoveel mogelijk leerlingen de ontwikkelingsdoelen nastreeft en de eindtermen bereikt. Voor wereldoriëntatie kan ze dat vooralsnog niet. De leerplannen zijn hier geen instrument om het aanbod te richten en de volledigheid ervan te bewaken. Daarvoor vallen de leraren terug op eigen inbreng, bronnenboeken en diverse leerpakketten. Hoewel er een aantal afspraken loopt - binnen de afdeling of de graad - bewaakt het team nauwelijks de gradatie en de continuïteit. Ondanks dat, neemt de school toch heel wat initiatieven die relateren aan eigentijds wereldoriënterend onderwijs. De participatie aan het Comenius- en het Friendshipproject en de aandacht voor educaties zoals milieu en gezondheid tonen aan dat teamleden het belangrijk vinden dat de leerlingen vaardigheden verwerven om goed met zichzelf, met anderen en de wereld om te gaan.

Naast het voldoen aan erkenningsvoorwaarden moet de school ook haar kwaliteit bewaken. Daartoe nam de inspectie de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk onder de loep. De wijze waarop de school haar leerlingen begeleidt, is gefundeerd op welbevinden en betrokkenheid.

Voor de zorg boogt de school op structuren en procedures om leerlingen met stagnatie of leerrisico te ondersteunen. De participatie van leraren aan verplichte werkgroepen voor zorg, de organisatie van kwaliteitsvolle multidisciplinaire overlegmomenten en het formuleren van duidelijke hulpvragen aan het zorgteam zijn voorbeelden van de versterking van het zorgvermogen van de teamleden. De concrete vertaling in hun pedagogisch-didactische handelen gebeurt al, maar erg divers en afhankelijk van de individuele professionaliteit.

Welbevinden en betrokkenheid zijn ook basiselementen binnen de evaluatiepraktijk. Die is breed en in voldoende mate doelgericht en doeltreffend. Zo zijn er duidelijke afspraken inzake toetsen, tests en observaties en ondersteunen de evaluatiegegevens de leerbegeleiding. De school zoekt evenwel nog naar een duidelijke en consistente visie voor de praktijk van de evaluatie.

Even essentieel voor de school, de leraren en de leerlingen is het algemene beleid. Dat is niet langer alleen maar een zaak voor de directeur, maar ook een verantwoordelijkheid voor het zorg- en het kernteam en in principe voor alle leraren. De schoolleiding investeert daar sterk in. Degelijk voorbereide functioneringsgesprekken, doelgericht georganiseerde lerarenvergaderingen met werkgroepen - al dan niet verplicht - en initiatieven zoals sterktezwakteanalyses geven aan dat dit team aardig op weg is om samen school te maken en kwaliteitsvol onderwijs te organiseren. De teamleden getuigen van inzet om die uitdaging die ligt in dit gunstig advies dit schooljaar en de schooljaren 2011-2012 en 2012-2013 waar te maken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Deelname aan specifieke projecten zoals Comenius en Friendship.
- Recente directiewissel en functies op het niveau van de scholengemeenschap.
- Stijging van het aantal leerlingen met GOK-indicaties.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De doelen in de dagplanning van de leraren sturen in zekere mate het resultaatgerichte werken. Ze zijn meestal geïnspireerd door een koepelgebonden bronnenboek voor de kleuterschool dat ook richtinggevend is voor het plannen van de activiteiten.
- Om opbrengsten aan te tonen, verwijzen de kleuteronderwijzeressen naar hun observaties, tests en toetsen. Vooral de geregelde observaties van een aantal competenties geven aan dat de kleuters vorderingen maken. Ook tests uit het eerste leerjaar van de lagere afdeling geven aan dat de kleuters over voldoende competenties beschikken om het (lees-) leerproces daar met succes aan te vatten. Die worden

nauwelijks gestructureerd besproken ten voordele van de interne kwaliteitszorg in de kleuterafdeling.

- De kleuteronderwijzeressen formaliseerden een aantal graduele afspraken over dagelijkse en terugkerende activiteiten en de hoekenwerking. Daartoe was een koepelgebonden bronnenboek inspirerend. Ook bij het uitwerken van gezamenlijke thema's krijgen gradatie en continuïteit aandacht.
- Zeer recentelijk en naar aanleiding van de doorlichting kregen de leerplannen hernieuwde aandacht hetgeen bij enkele kleuteronderwijzeressen leidde tot een bijkomende verkenning ervan met als gevolg dat zij afspraken om dit schooljaar één gezamenlijk thema uit te werken aan de hand van de leerplannen.
- Om de volledigheid van het aanbod te bewaken vertrouwen de kleuteronderwijzeressen voornamelijk op hun ervaring. Er is geen reflex om dat aanbod noch via het koepelgebonden bronnenboek, noch via de leerplannen te verifiëren op zijn dekkingsgraad met de ontwikkelingsdoelen en/of de leerplannen.
- De kleuterafdeling doet inspanningen om de taalvaardigheid van de kleuters te stimuleren. Naast de talige kansen die liggen verscholen in de hoekenwerking en de structurele planning van lessen Nederlands in het aanbod, zijn er in de weekplanning voorleesmomenten opgenomen en vormt het gezamenlijke poppenspel voor extra talige interactie. Bovendien investeert de school in taalinitiatie Frans om de taalgevoeligheid bij kinderen te verhogen.
- De kleuteronderwijzeressen vermelden een aantal bronnenboeken voor Nederlands, maar ze beschikken niet over de basisuitrusting wat weegt op een doelgericht gebruik.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- Voor wereldoriëntatie kunnen de leraren nauwelijks aantonen dat er leerwinsten of opbrengsten zijn. Ze zijn van mening dat een aantal geobserveerde competenties ook verwijzen naar doelen van wereldoriëntatie en bijgevolg naar de resultaten voor dat leergebied.
- Het aanbod werd niet afgezet tegen de vooropgestelde ontwikkelings- of leerplandoelen. Vooral de jaarcyclus en de actuele interesses van leraren en/of leerlingen bepalen het aanbod van de themawerking en de oriëntatie op de wereld. De leraren kunnen niet aantonen hoe de wereld van de natuur, de techniek, de mens, de maatschappij, de tijd en de ruimte als een evenwichtig gebalanceerd aanknopingspunt wordt benut om wereldoriënterend onderwijs op te schoeien.
- Dit schooljaar verkennen de leraren het nieuwe leerplan voor wereldoriëntatie. Enkelen volgden al een individuele bijscholing over het domein 'techniek'. De school plant een uitwisselmoment voor de volledige groep later dit schooljaar.
- Een aantal dagelijks weerkerende deelaspecten van de domeinen tijd en ruimte krijgen een graduele en continue invulling.
- De leraren geven aan dat ze de natuurlijke exploratiedrang van de kleuters prikkelen door uitdagende en verrassende themakeuzes en door hoeken rijk en gevarieerd in te vullen. Voorbeelden daarvan zijn onder meer ontdekkoffers, boeken-, bouw-, constructie- en sloophoeken. Toch blijken de hoeken niet overal even rijk, breed en overdacht van invulling.
- Leerwandelingen helpen kleuters om multiperspectieve impressies op te doen. De leraren ervaren de excursies als een meerwaarde om bepaalde competenties aan te boren (tijd- en ruimtebesef) en om veel indrukken (luisteren naar de stilte) op te doen. Meegebracht materiaal en impressies krijgen achteraf in de klas aandacht. Er zijn evenwel geen schoolafspraken over de verdere verwerking daarvan in de klas.

- De leraren stimuleren de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid bij de kleuters. Stappenplannen, takenborden en pictogrammen dragen daartoe bij. Deze initiatieven, waarvan een zelfinstructiemethodiek ook doorloopt naar de lagere afdeling, vormen basisvaardigheden en -attitudes om zich te kunnen oriënteren op de wereld.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Met de resultaten van zowel externe en methodegebonden toetsen als genormeerde tests van het leerlingvolgsysteem toont de school de nodige opbrengsten voor het leergebied Nederlands voldoende aan. Hieruit blijkt dat ze bij zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereikt.
- De school vertrouwt sterk op de leerpakketten voor leerplanrealisatie. De nieuwe accenten voor taalbeschouwing in het leerplan waren aanleiding om het leerpakket te actualiseren. Bovendien plande de school een pedagogische studiedag over de nieuwe aanpak van taalbeschouwing.
- De resultaten uit allerlei toetsen en tests doen de school besluiten om extra aandacht te besteden aan het lees- en spellingonderricht. Daartoe gebruiken de leraren een additioneel leerpakket voor spelling en frequenteren ze het lezen, inzonderheid het begrijpend lezen. Of deze aanpak leerwinsten genereert kunnen de leraren nog niet zeggen. Zij stellen vast dat de leerlingen goed scoren op woorddictees maar bij het functioneel en vrij schrijven minder spellingzorg aan de dag leggen.
- De school pretendeert taalvaardigheidsonderwijs als visie en geeft daartoe voorbeelden van taakgericht en functioneel taalgebruik. Ze verwijst daarbij ook naar de instroom van taalzwakke leerlingen. Toch blijkt die visie slechts partieel, leraargebonden en dus divers, en zet het team ook nog sterk in op cursorisch en synthetisch taalonderricht.
- Haast alle leraren vinden het belangrijk om de leescultuur te bevorderen. In alle groepen is er een klasbibliotheek. Meerdere leraren plannen regelmatig voorleesmomenten waarbij ouders en leerlingen uit de hogere klassen een rol spelen. De school participeert ook aan initiatieven zoals de jeugdboeken- en de voorleesweek, het vertelfestival en de poëziewedstijd. De school meent door deze leespromotie effecten op het sneller verwerven van leesniveaus en van het leesplezier waar te nemen.
- Spreken en luisteren zitten hoofdzakelijk verrat in het leerpakket. De leraren zijn van mening dat deze domeinen daardoor voldoende aandacht krijgen. Ze voorzien occasioneel bijkomende spreek- en luisterkansen. Zo zijn er onder meer spreekbeurten, partner- en groepswerk. Vaak verwijzen de leraren naar het leergebied wereldoriëntatie voor woordenschatuitbreiding of naar het Comenius- of Frienshipproject. Het is de vraag of alle verwerkingsniveaus zoals de eindtermen en de leerplannen voor die domeinen aangeven, binnen de voorziene weekplanning, voldoende structurele aandacht krijgen.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- De school kan onvoldoende aantonen dat ze voor dit leergebied bij de leerlingen de eindtermen bereikt. De leerkrachten hanteren de leerplannen niet als het instrument om hun aanbod te richten en te bewaken. Ze zijn niet vertrouwd met de uitgangspunten van de eindtermen wereldoriëntatie en de leerplanvisie op dit leergebied.

- Om effecten te meten hanteren de leraren zelfgemaakte en methodegebonden toetsen. In het algemeen peilt de school sterk naar reproductieve kennis. Inzichten, vaardigheden en attitudinale doelen worden soms niet of nauwelijks en erg methodegebonden en/of leraarafhankelijk gemeten. Anders dan bij Nederlands of wiskunde besteedt het rapport slechts algemeen aandacht aan wereldoriëntatie. Daardoor is het niet duidelijk voor leraren en ouders welke domeinen aan bod kwamen. Ook in de puntenverdeling is wereldoriëntatie onevenwichtig gewaardeerd
- Op schoolniveau mangelt het aan de nodige continuïteit en gradatie in het aanbod van leerinhouden. Om inhouden te stofferen vallen sommige leraren terug op diverse leerpakketten per graad. Algemene tevredenheid daarover is er niet. In enige mate zijn er binnen de graden wel wat informele verticale afspraken. Toch voelen leraren zich genoodzaakt in het aanbod te schrappen, aan te vullen en eigen accenten te leggen, hetgeen weegt op het continue leerproces. Uitzonderlijk verwijst een leraar naar eerder gemaakte afspraken op schoolniveau inzake de opbouw van het kaartbegrip.
- Het ontbreekt aan een evenwicht tussen en de geïntegreerde aanpak van de domeinen. De school besteedt vanuit een afzonderlijk pakket voldoende aandacht aan verkeersopvoeding. Ze zet ook bewust in op het aanleren van fietsvaardigheden.
- Sommige leraren hebben, weliswaar in verscheidenheid, oog voor actualiteit. Die duiden in tijd en ruimte en ze functioneel aanwenden voor het verwerven van leerinhouden, gebeurt divers.
- De leraren leveren doorgaans de nodige inspanningen om de nabije en verdere omgeving via leeruitstappen aan te wenden voor de invulling van dit leergebied. Meerderen verwijzen naar de maximumfactuur en de leerlingenkenmerken die wegen op de organisatie daarvan.
- Tijdens de meerdaagse extramurosactiviteiten en de projecten (o.m. Comenius en Friendship) krijgen deze leerlingen heel wat kansen om ook leergebiedoverschrijdend te werken.
- De mate waarin het klasbeeld inspeelt op wereldoriëntatie is heel divers. Dat geldt vooral voor kaders die leerlingen ondersteunen in hun oriëntatie in de tijd en de ruimte, en voor zowel het actuele als het reeds behandelde aanbod van leerinhouden. Geregeld ontbreken die kaders waaronder ook digitale klokken en zijn wandplaten gedateerd, niet meer aangepast of niet functioneel.
- De aandacht voor educaties en de sociale dimensie die het leergebied ook kenmerken is terug te vinden in de projecten zoals het werken aan een milieubewuste schoolcultuur via Milieu op School (MOS) en de samenwerking met Natuurpunt, de internationale projecten en de inspanningen die het team levert om een gezonde school te zijn (Tutti Frutti).
- De teamleden staan voor erg diverse onderwijsstijlen die bij sommigen sterk leerlingenactiverend, bij anderen sterk sturend zijn. Zeker bij die laatsten beknootten ze voor kinderen de kansen om zelf te ontdekken en te handelen en om inzichten, vaardigheden en attitudes te verwerven wat strijdig is met de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen, de eindtermen en het leerplan.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

5.6.1 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school heeft een uitgesproken visie op haar pedagogisch-didactische taak hetgeen de **doelgerichtheid** onderbouwt. Ze stelt daarin dat leerlingen creatief en spontaan mogen zijn en zich moeten thuis voelen. Ze zet daarom in op welbevinden en betrokkenheid als basiselementen om bij de leerlingen hoofd, hart en handen te ontwikkelen. Alle teamleden dragen dat ook uit waardoor leraren en kinderen respectvol en attent met elkaar omgaan.
- Het aanwenden van betrokkenheidsverhogende maatregelen is erg afhankelijk van de afdeling en de individuele didactische competentie van de leerkracht. Zet het kleuteronderwijs sterk in op kindactiverende werkvormen waarbij de kleuters veel kunnen ontdekken, experimenteren en initiatief nemen, dan is dat in de lagere afdeling minder uitgesproken en meer divers.
- Wil de school in het algemeen inzetten op welbevinden en betrokkenheid als basisvoorwaarden voor kwaliteitsvol onderwijs, dan doet ze dat ook voor de zorg. Daarbij zijn de multidisciplinaire overlegmomenten (MDO) het uitgangspunt om leerlingen met zorgvragen te bespreken en een zorgaanpak af te bakenen.
- De school kan bogen op structuren en procedures om de zorgaanpak te **ondersteunen**. Naast het vooral preventieve karakter van de algemene leerbegeleiding door de groepsleraar, investeert de school additioneel in twaalf lestijden taakklas. Er is een zorgcoördinator en twee leraren staan in voor het gelijke onderwijskansenbeleid. De school hanteert een zorgkalender met een maandelijks overzicht van alle zorgactiviteiten.
- Het beleid voor gelijke onderwijskansen prioriteert een specifieke werking voor taalvaardigheid, doorstroming en oriëntering en preventie en remediëring. De aanpak verloopt planmatig en is duidelijk gericht op de afgebakende acties. Het zorgteam en de leraren kunnen daar effecten van geven en illustreren.

- Ondanks de algemene tevredenheid over de zorgaanpak, stellen leraren zich wel eens vragen over de additionele zorghulp die ze al dan niet voor hun groep krijgen toegewezen, de zorgopdracht die vanuit het multidisciplinaire overleg wordt voorgesteld en de soms lange procedures om zorgbesluiten te nemen. Het is ook niet altijd even duidelijk hoe de school de zorgdidactiek en de -capaciteit van de groepsleraren wil verhogen. Dat weegt op de **doeltreffendheid**. Een uitdaging waaraan het team momenteel werkt, is het concreet formuleren van de hulpvraag.
- Via het leerlingvolgsysteem, het leerlingendossier, de toetsen, de screenings en de observaties volgt de school de vorderingen van kleuters en leerlingen op. Fouteninventarissen en soms ook -analyses laten toe op diverse wijzen te differentiëren.
- Inspelen op de verscheidenheid gebeurt op groepsniveau door vooral te differentiëren - voornamelijk voor Nederlands en wiskunde - in tempo, hoeveelheid, moeilijkheid en ondersteuning. Daarbij zijn de leerpakketten met verrijkings- en remediëringsbladen een hulp. Soms helpen het hoeken- of contractwerk om differentiatiemomenten te organiseren, maar dat gebeurt niet op schoolniveau.
- Curriculumdifferentiatie komt weinig voor. De leraren willen veeleer de leerinhouden uit de pakketten afwerken in plaats van de leerplandoelen. Ze durven moeilijk loskomen van het sturende van die pakketten door af te bakenen, te schrappen of te verschuiven over de leergroepen. Anderzijds krijgen de leerlingen met nood aan extra uitdagingen ondersteuning via aanvullende en stimulerende leerinhouden. De groepsleraar is daarbij weinig betrokken.
- De school voert een eerlijke communicatie naar de ouders inzake zorgproblematiek. Ze worden systematisch geïnformeerd over het voorgestelde zorgtraject.
- Effecten van de leerlingbegeleiding beperken zich meestal tot de leerling. Op schoolniveau menen de leraren dat er minder doorverwijzingen plaatsvinden naar het type 8 van het buitengewoon onderwijs en dat zijzelf erin slagen om ontwikkelings- en leerstagnatie of -risico sneller te detecteren.
- Bijzondere zorg krijgt gerichte aandacht in deze school. Voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie gelden stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende (STICORDI) maatregelen. De school betreft ook externe deskundigen zoals blijkt uit de begeleiding van geïntegreerd onderwijs (Gon) voor een viertal leerlingen met autismespectrumstoornissen of leerlingen met een sociaal-emotionele problematiek. Preventief screent een externe organisatie leerlingen op mogelijke stem- en spraakanomalieën.
- Alleszins voor het zorgteam is het duidelijk hoe zij de capaciteits**ontwikkeling** van de leraren inzake zorg zien evolueren. Op korte termijn wil het inzetten op het verder versterken van het multidisciplinaire overleg. Het professionaliseren van het zorgvermogen van de groepsleraren is een uitdaging op langere termijn.

5.7 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

5.7.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- De school gaat op een vrij **doelgerichte** wijze na hoe leerprocessen van kinderen verlopen en of de leerlingen de vooropgestelde doelen voor een aantal leergebieden, domeinen of onderdelen bereiken. Ze doet dat aan de hand van procedures en methodieken die duidelijk zijn afgesproken. Zo zijn er onder meer:

- het leerlingvolgsysteem met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid en een aantal competenties die in het kleuteronderwijs hoofdzakelijk door observaties worden onderbouwd en zich in het lager onderwijs vertalen in genormeerde toetsen voor spelling, lezen en wiskunde;
 - centrale toetsen aangereikt door de koepel (interdiocesane proeven) of door het onderwijsdepartement (SALTO) en genormeerde tests;
 - de methodegebonden toetsen met signaalfunctie voor beperktere en meer uitgebreide leerstofdelen;
 - de eigen toetsen en screenings voor onder meer wereldoriëntatie en lichamelijke opvoeding;
 - het gedragsrapport dat veertiendaags door de leraren wordt ingevuld en scoort op gedragingen, werkhouding, zorg en huistaken;
 - de evaluaties van het dagelijkse werk.
- Niet alle domeinen krijgen een even sterke en evenwichtige aandacht bij de evaluatie van de leergebieden. Bij observaties wegen de perceptie en de deskundigheid van de leraar sterk door. Duidelijke criteria zijn dan niet altijd voorhanden.
 - De school besteedt ook aandacht aan zelfevaluatie door de leerlingen. Die kunnen op het rapport voor lichamelijke opvoeding en soms ook op klastoetsen aangeven hoe zij hun eigen competenties inschatten. Leraren en ook ouders kunnen op hun beurt die score beoordelen.
 - De school heeft een duidelijke visie op de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs. Verwacht wordt dat de leerlingen voor Nederlands, wiskunde en wereldoriëntatie minstens de helft van de punten behalen. De andere leergebieden komen in het deliberatieproces weinig expliciet aan bod.
 - Evaluatiegegevens worden opgenomen in het individuele leerlingendossier waardoor ze **ondersteunend** kunnen zijn in het bepalen van de beginsituatie van de leerling of bij zorgproblematiek. Zeker bij de overgangsbesprekingen of de instap in een nieuw leerjaar zijn ze betekenisvol.
 - De school trekt vooral kindgerelateerde conclusies uit haar evaluaties. Meestal zijn toetsresultaten aanleiding om te remediëren of bij te sturen. Centrale toetsen zijn dan weer aanleiding om aanbodgerichte bijsturingen te doen. Voorlopig richten deze toetsanalyses zich voornamelijk op de eindgroepen en heeft de school minder de reflex om die data op schoolniveau te bespreken, hetgeen mogelijk weegt op de **doeltreffendheid**.
 - Hoewel de school veel belang hecht aan valide en betrouwbare evaluaties, zoekt ze nog naar een duidelijke en consistente visie op haar evaluatiepraktijk.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Algemeen beleid

- Samen met de directeur die tekent voor de algemene **leiding**, zetten het zorg- en het kernteam mee het beleid uit. Het leiderschap is gericht op consensus binnen het team dat zich kenmerkt door een goede sfeer, verstandhouding en individuele inzet.
- De schoolleider heeft een uitgesproken visie op kwaliteitsvol onderwijs die ze voor zichzelf vertaalde in een persoonlijk ontwikkelingsplan. De prioriteit daarin is de aandacht voor het welbevinden. 'Ieder kind moet schitteren' is het leidmotief waaraan de directeur ieder teamlid deelgenoot wil maken.
- Doelgericht bewaakt de directeur de aangegeven richting. Onder meer tussentijdse gesprekken, pedagogische studiedagen, klasbezoeken en goed voorbereide functioneringsgesprekken geven haar een zicht op het onderwijskundige denken en handelen van de leraren en bieden kansen om met hen in dialoog te gaan of om pedagogisch-didactische competenties te sturen.
- Aan de hand van een sterktezwakteanalyse bij de aanvang van het schooljaar distilleerde het team vijf sterke en vijf verbeterpunten op schoolniveau. Die werden vertaald in het eigen opvoedingsproject van de school aan de hand van de vijf gouden blaadjes van *De Wilg*. Onderwijs en opvoeding, gezondheid, ouders, welbevinden en betrokkenheid en *De Wilg* en de wereld zijn de kapstokken voor het werken aan een gezamenlijke doelgerichtheid.
- Hoewel de teamleden de **visie** van hun opvoedingsproject dragen, vertaalt zich die nog niet even doeltreffend in de praktijk. Er is bijvoorbeeld nog heel wat verscheidenheid in de wijze waarop de leraren de leerbegeleiding, inclusief de zorg en hun didactische opvattingen, vorm geven in de eigen onderwijspraktijk.
- De school kan bogen op een participatieve **besluitvorming**. De leraren geven aan dat de schoolorganisatie en de communicatie daarover vlot verlopen.
- Buiten de lerarenvergaderingen, de overgangsbesprekingen en de multidisciplinaire overlegmomenten zijn er nauwelijks structureel verankerde mogelijkheden om te discussiëren en te debatteren over pedagogisch-didactische onderwerpen. Veel en ook waardevol overleg gebeurt dan ook tussendoor en informeel hetgeen weegt op de doelgerichtheid en de doeltreffendheid ervan.
- Er zijn initiatieven en acties die aantonen dat de school inzet op **kwaliteitszorg**. De evaluatie van het beleid voor gelijke onderwijskansen, de analyse van de centrale toetsen in de hoogste klas, de besprekingen in het multidisciplinaire overleg en de sterktezwakteanalyse zijn voorbeelden van kwaliteitsgericht denken. Toch is het geen gewoonte om de eigen praktijk en de opbrengsten daarvan op leerjaar-, leerkracht- of schoolniveau cyclisch en systematische te analyseren en te interpreteren om het goede eventueel te verankeren en wat nodig is bij te sturen.
- De input uit de functioneringsgesprekken leidde tot heroriëntering van de personeelsvergaderingen. Voorheen vooral organisatorisch, zijn die nu sterk onderwijskundig ingevuld en zijn er keuze- en verplichte werkgroepen voor ICT en zorg. Die zijn zowel doelgericht en doeltreffend want meerdere leraren zeggen daarvan de opbrengst te ervaren.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Er zijn binnen wereldoriëntatie een aantal krachtige projecten die nauw aansluiten bij educaties en de sociale dimensies en gelijktijdig kansen bieden om een sterke horizontale samenhang te bewerkstelligen.
- Binnen Nederlands investeert de school sterk in lezen en creëert ze daarvoor een functioneel kader.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan bogen op een beleid dat faciliteert in structuren en procedures om te werken aan onderwijsverbetering en - innovatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school bouwt doordachte procedures en structuren uit om het zorgbeleid op te schoeien en investeert almaar meer in de zorgcapaciteit van de leraren.
- De school voorziet in een evaluatiepraktijk die breed is en zich ten dele al richt op interne kwaliteitszorg.
- De teamleden zijn ervan overtuigd dat het welbevinden en de betrokkenheid de dragende elementen zijn voor het leren en leven op school.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het gebruik van de leerplannen als baken voor het uitwerken van een eigentijdse visie en als een richtsnoer voor doelenbepaling, evaluatie en aanbodaafbakening, is nog geen verworvenheid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Nog erg verscheiden en soms minimaal slagen de teamleden erin om betrokkenheidsverhogende maatregelen als een constante in hun onderwijskundige handelen in te bedden.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor wereldoriëntatie weet de school onvoldoende aan te tonen dat de leerlingen de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen via leerplangebruik bereiken. Het team kan de gradatie, de continuïteit en de volledigheid van dit leergebied niet garanderen omdat de school dit niet bewaakt.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf februari 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Erik Kortleven

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: